

ZA LAKE ŠKOLSKE KORAKE

RAZVOJNE KARAKTERISTIKE DJETETA U DOBI OD ŠEST DO SEDAM GODINA

Dječja dob koju obilježava polazak djeteta školu praćena je intenzivnim dječjim tjelesno duševnim razvojem. Na fizičkom planu dolazi do rasta u visinu u prosjeku 5 cm godišnje, dok je povećanje tjelesne težine prosječno oko 3 do 3,5 kg godišnje. U tom razdoblju dječaci su prosječno nešto malo viši, dok se pod kraj tog razdoblja odnosno početkom puberteta djevojčice počinju ranije mjenjati i rastom budu više nego dječaci. U ovom razdoblju djetetovog života često dolazi do poremećaja uhranjenosti, osobito do prekomjerne tjelesne težine što je najčešće posljedica nepravilne prehrane te smanjene tjelesne aktivnosti. Djeca u ovoj dobi često sama biraju hranu i donose odluke o izboru namirnica bez utjecaja i nadzora roditelja. Važno je ukazati djetetu što je to pravilna prehrana i naučiti ga izboru zdravih namirnica. Potrebno je djetetu svakodnevno osigurati topli obrok te redoviti doručak, ručak, večeru, uz dva manja međuobroka.

Motoričko mišićni razvoj

Dolazi do povećanja motoričke i mišićne spretnosti, intenzivnog tjelesnog rasta i aktivnosti. Dijete uspješno skače na jednoj nozi, preko konopca, može napraviti kolut naprijed, bacati loptu do tri metra i hvatati je iz različite visina. Ovo je vrijeme kada se može utjecati na formiranje pravilnog stava djece prema tjelesnom vježbanju te je preporučljivo uključiti dijete u neku od sportskih aktivnosti.

Dijete iz neograničene aktivnosti prelazi u fazu višesatnog sjedenja u školskoj klupi pa ovo školsko razdoblje može biti obilježeno lošim tjelesnim držanjem. Važno je osigurati pravilan položaj djeteta za radnim stolom, prilagoditi visinu stolice i pravilno osvjetliti radno mjesto (izvor svjetla s lijeve strane kod dešnjaka, odnosno desne kod lijevaka). Težina školske torbe ne bi smjela biti veća od 5 - 10% tjelesne težine djeteta. Česti bolovi u nogama i križima kod djece sa izrazito spuštenim stopalima mogu se ublažiti nošenjem adekvatne obuće, ortopedskim ulošcima i gimnastikom.

Školska dob je razdoblje intenzivnog razvoja oka kao i jačeg naprezanja i opterećenja oka stoga su potrebne povremene kontrole vida.

ZA LAKE ŠKOLSKE KORAKE

Rani školski period – latencija, važna je razvojna faza u psihofizičkom sazrijevanju. Nastavlja se na raniji razvojni period predškolskog uzrasta koji mora omogućiti da se dijete stabilizira i smiri te uspostavi ravnotežu u novoj školskoj sredini.

Grafomotorika

Grafomotorika se usavršava te se uspostavlja desnorukost ili ljevorukost, a dijete sigurno rukuje olovkom, pravilno povlači okomite i vodoravne linije, preslikava likove (trokut, romb, krug), izrezuje jednostavne oblike škarama i boji unutar linije.

Intelektualni razvoj

Dijete napreduje u intelektualnom razvoju, djetetov ego – Ja postaje zrelije. Kod djece se razvija pristojno ponašanje i poslušnost, prilagođava se školi i usvaja nove vještine.

Većina djece spremna je učiti, čitati, razumijevati i istraživati. Svladavanje novih aktivnosti donosi posebnu ugodu. Mišljenje djeteta je intuitivno, stvara pojmove, svrstava slične predmete u grupu po istom kriteriju. U razvoju pamćenja djeca pokazuju interes za pisanu i izgovorenu riječ, traže da im se čita, pokazuju spontani interes za brojke, postavljaju brojna pitanja, zanima ih značenje riječi koje ne razumiju, mogu ponoviti nazive 5-10 predmeta koja im se pokazuju.

Usvaja pojam vremena te razlikuje danas i sutra, usvaja pojam godišnjih doba, pokazuje interes za sat, razlikuje osnovne boje, usvaja pojam relacije, lijevo i desno, gore i dolje, uspoređuje visinu i brzinu dvaju predmeta.

Ima razvijenu pažnju od 10-15 min, foto pamćenje, verbalno logično pamćenje te može definirati jednostavne riječi. Ima razvijenu analizu i sintezu te može ponoviti i rečenicu od 16 do 18 slogova.

ZA LAKE ŠKOLSKE KORAKE

Razvoj govora

Govor je korektan i jasan, dijete je usvojilo osnovne gramatičke strukture, upotrebljava duže rečenice s više veznika, imenuje dane u tjednu, prepričava priče, dramatizira priču, koristi riječi koje označavaju apstraktne pojmove, raspituje se za značenje riječi, a svi glasovi su ispravno artikulirani u toj dobi.

Emocionalno – socijalni razvoj

Jedan od najvažnijih zadataka u latenciji je jačanje moralne svijesti i savjesti što se događa relativno brzo, intenzivno, a ponekad i jako strogo. Djeca se okreću istraživanju vanjskog svijeta. Psihička energija se premješta na vršnjake i učitelje. Odnos s roditeljima poprima drugo značenje i oni počinju gubiti svoju "idealnu poziciju" Njihov horizont se širi i svijet postaje veći. Od usmjerenosti prema obitelji kreću u svijet odnosa s vršnjacima.

Dijete napreduje u brizi za sebe. Samostalno se sprema na spavanje iako još uvijek voli prisutnost majke ili druge odrasle osobe. Samostalno pere zube i lice. Potpuno se samostalno svlači i oblači.

Samopoštovanje

Uz razvojnu fazu (dob djeteta), uvijek treba obratiti pažnju što se događa s djetetovim samopoštovanjem. Samopoštovanje u psihološkom smislu uključuje presuđivanje i odmjeravanje sebe prema više kriterija:

- U odnosu na samog sebe- "Osjećaj tko sam ja"
- U odnosu na drugog pojedinca
- U odnosu na zajednicu

Kod djeteta osjećaj vlastite vrijednosti doprinosi da se djeca osjećaju dobro i uspješno te da savladavaju brojne poteškoće i strahove. Dijete s poteškoćama prilagodbe u prvom razredu O.Š. ima strahove odvajanja i teško prihvaća novu sredinu. Takva djeca često imaju doživljaj

ZA LAKE ŠKOLSKE KORAKE

da nisu dovoljno vrijedna, dobra i boje se da ne budu napuštena, plaše ih različite situacije u kojima dijete osjeća da bi moglo biti ugroženo “njegovo postojanje”.

Bazično samopoštovanje nastaje u najranijem djetinjstvu i ostaje kao temelj svih idućih osjećaja koji podupiru osobu tijekom cijelog života. U odnosu sa značajnim drugim osobama dijete stvara unutarnje predstave svojih iskustava. Neka od tih iskustava su ugodna i zadovoljavajuća, dok su druga su štetna i bolna.

U razdoblju od rane školske dobi na regulaciju i razinu samopoštovanja imaju utjecaj:

- usvojena ograničenja i zabrane
- osjećaj krivnje
- vještine sposobnosti crtanja, pisanja i čitanja
- socijalne vještine druženja s vršnjacima
- uspješnosti u sportskim aktivnostima

U održavanju samopoštovanja važan čimbenik je iskustvo pripadanja nekom ili dijelu nečega većega nego što smo mi sami. Osjećaj da netko pripada obitelji, skupini u školi, društvu, nadopunjuje i podržava dječje samopoštovanje (npr. “ovo je moj razred, moja učiteljica, moja škola, ja sam tvoj sin”).

Ako važne odrasle osobe omalovažavaju, vrijeđaju, okrivljuju i odbacuju djecu, ona će razviti negativne stavove prema sebi, nesigurnost i nisko samopoštovanje.

Kako poticati samopoštovanje?

- Kad hvalite i kritizirate budite određeni. Kritika se treba odnositi na ponašanje, a ne na osobnost djeteta npr. “ti si zločesta”, recite “mislim da nije u redu da udariš svoju sestru”.
- Prihvatite dijete takvo kakvo je. Svi imamo pozitivne i negativne strane. Njeguajte pozitivne osobine i hvalite ih.

ZA LAKE ŠKOLSKE KORAKE

- Iako je svakom djetetu potrebna dosljednost, pravila i kontrola, u odgoju važno je da se i osamostaljuju.
- Potičite samostalnost, kroz to odgovornost i kreativnost.
- Imajte dobro mišljenje o sebi.
- Budite dobar uzor svome djetetu, jer nije važno samo ono što govorite, nego kako se ponašate. Djeca nikad nisu bila dobra u slušanju odraslih, ali ih nisu propustili imitirati.
- Poručite djetetu da je dobro cijeliti sebe, osjećaj zadovoljstva radi svojih postignuća, ugoditi sebi i priuštiti si užitek.

Ne zaboravimo:

Ako su djeca prihvaćena i hvaljena za to što jesu i kakva jesu, počet će prihvaćati svoje pozitivne i negativne strane i razviti odgovarajuće samopoštovanje, što je uvijek važno u prevenciji ovisnosti i drugih rizičnih ponašanja!

**Vaše dijete je sjajno i zadivljujuće u svojoj jedinstvenosti
iako se njegova jedinstvenost uvelike razlikuje od Vaše!**